

Bijvoegsel aan De Postrijder

Van 5 Juni 1926.

Bechters die eenen nuwen Scheepen der Hooghe Justitie Tongeren moet geven volgens memorie van wijlen den substituut secret Jacob : Franc : Bausmans.

Die Heeren Scheepen verteerden in diverse reysen naar hen beliven ontrent 120 gulden, eer den nuwen scheepen gehoornt
IL 120.0

Alder denselven in den Eydt gestelt wort moet betaelen die voorige vertermen ende geven aan yder der laren inbegrepen die haren secretarissen is pataccos voor redten ende 3 pataccos aan jeder als boven is sneeken den somtueusen maeltijt, af-coopt lacht

416.0 Aen den Heer Scholtet 6 pataccos voor rechten (gesijn hij heeft niet 3 pataccos voor den maeltijt

36.0 Aen den kamerling 4 pataccos 16.0

Daer en boven moet noch geven een glas wijn met een schotel amandelen en een schotel eten naer beliven waer naer onder die heeren wordt dagh gestelt tot een cleen recreatie op eenen avontmaet waer op gegeven wort een glas wijn, eenen salaat, een schouwer, een restonge, een schotel geblact, met een soekation naer beliven.

Het jaer gepeureert sijnde moet geven aan jeder scheepen met die 2 sekretariassen 41.00. te weeten voor rechten 35.00. ende 12.00. grt voor den tweeden somtueusen maeltijt af te coopen

376.0 Aen den Camerling eenen patacco 4.00. Aen den president-scheepen twee boutel-wijn.

Bovenstaande « nota » komt voor in het door ons bewaard handschrift getiteld : « Samenvoeging van verscleyde advisen en mandauwten in materie criminelle en criminelle formulen van procedure, den inhoud van het boekken van Horn, dienende soe in 't Loonsh als Luyckerland ».

« Het boekken van Horn oft die privegen der stadt van Tongeren ende hare Justicie » (18 Maart 1562), overgedrukt s' in extense, s' B. S. L. L. XI, is een soort strafwetboek, waarin voor iedere misdaad de boete aangegeven wordt, benevens het gebruik dat van die boete moet gemaakte worden ; gewoonlijk was een deel voor de stad, een deel voor den bisschop en soms een voor schadevergoeding.

Zoowel in bestuurlijke als in gerechtelijke zaken, was de macht verdeeld tuschen de stadsregeering, twee burgemeesters en een zeker getal radisheeren, « de scheppenen » ten getale van zevenen den schout-vergengewoorder of agent van den prins-bisschop.

Voor bijzonderheden aang�nde de Tongerse scheppenken, enz. zie J. Paquet, Topographie Tongrue, blz. 52 en vlg.

Bodeoedt » commissiegeld » bestond ook te Loon. De nieuw gekozenen had aan elk zyn mededeelen te betalen 30 gulden. Werd een der scheppenen schout benoemd, dan moest hij 35 pataccos kwijten voor den » cere-

gemakkelijken. De esdracht der Latijnsche volken verbonden door een zelde lotsbescherming, zul het gevaar van een Europeesche oorlog verwijderen.

SEMINOIS DU BEAU RIVAGE

Heeft met den koers van 't geld geen zaken. En zal daarom elk goed smaken.

BEVOLKING. — Volgens de lijsten van de bevolking, opgemaakt 31 December 1925 en verschenen in het Staatsblad van Donderdag 20 Mei zijn er in 't land 3.559.600 mannen, 3.952.216 vrouwen samen 7.511.876 zesen.

Er zijn dus 92.676 meer vrouwen dan mannen in het rijk !

De vijf meest bevolkte steden van het land zijn : Antwerpen 300.026 inwoners ; Brussel 213.915 ; Lruk 165.562 ; Gent 163.364 en Schaerbeek 169.548.

De kleinste gemeente van het land is nog altijd Zoeteenaer (arrondissement Veurne) met 45 inwoners ; daarna komt Herne (arrondissement Tongeren) met 74 inwoners, Elinnes-les-Frasnes (arrondissement Ath) met 96 inwoners.

De provincie Limburg telt 330.656 inwoners waarvan 169.382 van het mannelijk, en 161.274 van het vrouwelijk geslacht.

Per arrondissement is de bevolking in Limburg verdeeld als volgt :

Arrondissement Tongeren	108.938
> Hasselt	149.209
> Maaseyck	72.509

Totaal : 330.656

Zichter de bevolking van elke gemeente van het arrondissement Tongeren :

Alikem 4.325, — Basbeek 150, — Bitsingen 953, — Berg 569, — Berlinghen 308, — Bever 1.277, — Bilsen 3.827, — Bommeringen 662, — Boorsbeek 1.495, — Brouckem 301, — Canne 939, — Cortessene 1.537, — Cuttecoeven 161, — Eben-Emael 1.585, — Eghelsbissen 1.515, — Eysden 2.584, — Fallmeier 1.433, — Fologie (Veulen) 432, — Freston 696, — Gellieck 749, — Gembels-Eiken 459, — Gors op-Lecut 467, — Gutscoven 309, — Gottem 230, — Groot-Loon 175, — Groot-Spannen 969, — Guygoven 523, — Heers 1.273, — Hees 617, — Hendrikene 111, — Hems 369, — Herdebeek 99, — Hern-Sint-Hubert 493, — Hertslappe 119, — Herten 74, — Heule-Dixie 225, — Hext 529, — Hoelbeek 304, — Hooselt 3.452, — Horpmaet 703, — Houppertingen 1.352, — Jesseren 537, — Kermel 685, — Koningshove 668, — Lanaken 4.416, — Lanaye 961, — Lancklaer 784, — Leuth 359, — Loon 2.915, — Lowage 1.059, — Mall 617, — Marianne 944, — Martenslinde 426, — Mechelen 2.376, — Moeswyck 695, — Membruggen 625, — Mettecoeven 230, — Miffen 1.262, — Moperdam 867, — Munsterbilzen 1.552, — Neerheim 757, — Neerhoven 692, — Neeroppen 281, — Opgrimby 881, — Opheers 369, — Otringen 430, — Overepen 587, — Kleine-Gedinen 337, — Kleine-Spannen 701, — Piringen 623, — Beckhoven 1.889, — Brempt 600, — Brixingen 610, — Reuckelingen-Loon 183, — Reuckelingen-op-de-Jeker 1.050, — Romershoven 54, — Rosmeer 685, — Rutten 1.080, — Ryckel 501, — Ryckoven 816, — Schalkhoven 276, — S' Heveren-Elderen 576, — Sichen-Sussen-Bolte 2.011, — Sluize 690, — Stockicum 2.060, — Tongeren 11.222, — Ulbeck 745, — Uylkoven 875, — Vechmaal 716, — Veldwacht 1.833, — Vliermael 1.568, — Vliermaelbroek 774, — Vlijtingen 1.621, — Voerst 191, — Vrouwenhoven 1.114, — Vucht 666, — Wallwider 842, — Welken 3.192, — Werm 220, — Waloye 105, — Wintershoven 333, — Wombe 4.678, — Totaal : 108.938,

J. FRERE

O. J. F. Bausmans suggestie, opgemaakt 1 Mei 1729

24 Januari 1760. (Bij-gader van de rechtersbank der II. Kastelen der oude, oude, verouderde stadt Tongeren)

Indienke menen om de oproepende mitgangers alle recht, passenten, en voorname gesloten geschriften en domines-Gallius Lousbergia, secretaris

1748-1753 te bewaren op 't stadsrecht te Tongeren

Hawde den 2 April 1763 Maria-Rosa Nieuwen, t. 29 April 1764.

Den 7 Maart 1724, decreeteerde het Hof van Vlerveldt : « scheppen den oppergericht des graafschaps Loon, naer overvallen van desen quarant, resolueren dat Schlots en scheppen Pleets bestoeten te volstaen wegen het geven van sijn soupe, rechten en de past, gelijc sijn professoreurs scholts en scheppenen te samen, certijds volgens oude gewoonte volstaen hebben ». Zie Crahay, Coutumes du Comte de Loon, t. II, 66-70.

Men weet dat in België en Nederland,

almede in zekere gedeelten van Brabant,

een ziekte de olymen aantast, die langs d' wegen staan. De Vereenigde

Staten hebben met een gelijkaardige

ziekte te kampen en sedert verscheidene

jaren is er de schade, vooral aan de

kastanjelaars, groot. Reeds gingen er

a's hondeind tuzenden dollar verloren.

Het beheer van tanabouw in dit land

meent dat de ziekte reeds uitgeroeid zou

zijn, indien men de boomten had ingeant

en doelmatig gesnoeid.

Huis BOLLAERS-LOWETTE

Pickelpoel, 16, TONGEREN

STOFFEN en WERKMANSKLEEDKREN

Samenwerkung.

Een van de grootste plagen, waar de huidige maatschappij aan ligt, is voorzeker de onverschilligheid van de menschen tegenover alles, wat niet recht,

staaks en staaks, die geestdrift, die ijver, die spreker, enz. zijn jonge mensen bezielde, die er werken viel voor d' een of d' ander goede zaak !

Helaas ! dat alles is grootendeels verzwonden, verloren gegaan in 't oorlogs gedrag, opgeschorpt door de koortsachige

bedrijvigheid, de genozucht, die onzen tijd kenmerken.

Met al die nieuwigheden is de maatschappij nochtans niet gedieden, en zij is voorzeker niet op vooruit gegaan, dat ondervinden we, behalve dagelijks tot ons eigen nadelen.

Gode wil, werkzaamheid, onderlinge verstandhouding, in één woord : » brede samenwerking », en dit alleen kan den bestanden toestand verbeteren.

En dit is niet zo moeilijk.

In plaats van onzen tijd te verslijven aan uittoege kritiek gebruiken wij hem aan wat meer ontbouwend werk. 't is even gemakkelijk en ten minste verdienstelijk.

En hier richten we ons bij-onder tot onze katholieke jongheid : handen uit de mouwen, mannen ! Laat zien dat ge kunt en kunt opkomen voor uw principes ; toon aan de anderen, dat er in onze Katholieke Partij leven is : want weet het wel, de leefbaarheid eener partij hangt af van de leefbaarheid harer leden.

Vooruit, mannen ! Werk met ons mee, helpt ons in den strijd ! Als we samen komst is voor u !

De magere frank en de vette guldens.

Nederland ondervielt de austen maar ook de lasten van onzen duoden frank. De Hollandse mijnen en groot overheid, die anders altijd flanke Frans en Belgische orders hadden, voelen thans duchtig een verpletterender valuta concurrencie.

Gelyk vroeger naar Aken trekken nu Hollanders naar Lruk of naar Tongeren en Hasselt en de neringsdoende middenstand krijgt het kwad met zooger-aanlekkels die aan spottiging verkopen. De haten vanen er best. Men kan soms een heel rijtuig automobielen voor de Hollandsche klanten die zich van hun franken ontfuut en ze onwisselen tegen Nederlandse effecten.

Aenders wagen zich naar weinig Belgen over de grond, deel maar eens : 3 fr. voor een glas bier 4 fr. voor een borrel, 25 fr. voor een simpel mid agnaitje...

Alvorens uwe aankopen te doen in Ge-wissels en keerdieren voor Heeren, Damen en kinderen, bezichtig de uitstallingen van de Grote Magazijnen.

Au Pont des Arches, 48, Leopoldstraat, Luik.

TELEFOON 1681.

waar men enkel Goede en schoone waar verkoopt, aan prijzen beneden alle concurrentie.

Uitsluitelijk modellen en tekeningen.

Bijzondere werkhuizen voor rouw- en ceremonieeldeed.

Onvergelijkebare keus in kostuum voor te Commune.

Ka me, a. u. b. f.

Vele hui ve menschen hebben nog steeds hun gezond verstand nog niet terug gevonden, dat op hot sloeg toen oulangs ontruk verflauwde. Ze gaan voort met te pas en te opas voorwerpen te koopen die in het gehele en vanouds bekend waren.

We kennen het geval van een beroekkelijk begode burgersrouw, die zich over zo wat acht dagen, vijf paar bottinen satschafte, en die thans komt te overlijden.

Al die overhaaste, niet zoodzakelijke aankopen, verweken stijging, bestendigen de levensduur en liggen vaak te lang.

Ze gaan voort met te pas en te opas voorwerpen te koopen die in het geval van een goed gezin meer dan voldoende is. Het gehelem om oud te worden, ligt voor Smith in een laot huwelijc. Ik ben getrouw, verleid hij doe. ik 63 jar oud was en had een gelukkig gezin. Het is echter zeer moeilijk een vrouw tevreden stellen en ik geef daarom dezen goede raad : laat haar doen en laten wat ze wil, want het eind van het lieue is toch, dat zijhaar zo doordrift.

Smith staat doot voor negen uur op en getrunkt voor zijn ontbijt een bord haversoep of wat gekookte aardappelen en soutas een kop thee. Voorts raad hij water te drinken, wat de doster uit 't huis houdt. Het gezondheidsmidje bij uitneemheid is volgens Smith rum. In zijn goede tijd genoot hij op dat gebied een zeker beroemdheid, daar hij naar men beweerde, meer rum kon verschaffen dan tien andere personen samen.

Maar helaas voegde Smith hieraan toe, dat mijn passioen ga hien, een fleschje stout, want ik heb geen geid meer voor den druk. Hij moet zich na tevreden stellen met zijn pup, die een trouw vriend is geworden, als de eenzaamheid.

Als jongen van 14 jaar heeft Smith dienst willen nemen in het leger van Wellington, doch hij werd wegens zijn jeugd geweigerd.

Het heeft dus maar een weinig geschied of wij hadden den enigen nog levenden veteraan van den slag van Waterloo, kunnen huldigen. Soldaat zou hij echter worden. Als vrijwilliger streefde hij aan de zude der Fransen in den Krim oorlog. Over den moderne tijd is Smith slecht te spreken. Het schijnt mij dat ik onder gekke woond.

Zie eens hoe de vrouwen zich kleden.

Als jeugd zulke korte rokken hadden gedragen, nad men ze gesteegd. Ik ben bijna blij, dat ik niet meer den huwbaren leeftijd heb, want niet meer van blanke vrouwtjes modernen kleding.

Maak geen kleren bang !

De grissard besluit zijn wijze lessen

met de verstanding, niet zoo haastig en

zenuwachtig gejaagd te leven. Als rond-

reizend mensch rammer heeft hij voor

den mensch reden.

Herinneren velen onder u zich niet meer hoe ze als kind op hun bedje lagen te rillen en te trillen uit vrees voor de toornsa - Hoe men lag te griezel voor wat komen zou ? Hoe men stil hielden in een benauwd droom in het kinderbedje heen en weer woeide, om misschien plotseling hard schriekend en met akelige visioenen voor oogen te ontwaken !

En toch gaan vele ouders en meiden voort met schrik in te boezemmen voor onbehaarde dingen ! Voor kindermeisjes — en ook voor moeders, helaas, is het middel zo gemakkelijk de kleinen stil te houden. Maar het wordt maar al dikwijls duur betaald. Een ernstige overweging verdient het woord van boven genoemde, waar hij schrijft :

* Reeds op jeugdige leeftijd moet men de kinderen de vrees voor donkere kamers onthemen. Men moet ze gewennen aan het slapen in 't donker. Men brengt ze in een donkere kamer en vertelt hun allerlei vrolijke verhalen.

Vooral moet men ze overtuigen van het niet bestaan van alle mogelijke fantastische spook. En als ze dan nog scurk-aanjagend blijven, dan moet men ze niet bevelen, het is glad verkeerd. Men moet ze kalmer en verstandig terechtwijzen. Dat werkt goed op het gemoed, een dergelyk opeind is ten eerste aan te bevelen. Maar vooral zorg dat men er voor dat de kleintjes niet plotseling wakker gemaakt, niet met een koude hand aangeraakt worden, wanneer ze rustig te liggen slapen.

Kortom men vermijde alles wat een plotseling schrikken bij het slapende kind kan teweeg brengen.

Brillemakerij M. Detroz-Marher, 71.

Kathedralstraat Luik.

1ste Communie — Zeer grote keus.

De kunst om oud te worden.

Raadgevingen van een 126 jarig man. — In Ierlaard woonde de heer William Smith, op 3 Januari 1801 geboren en dus reeds in zijn 126^e levensjaar is. Hij wordt van alle kanten ondervervraagd over de kunst, om deze eerbiedwaardige leeftijd te bereiken.

De grissard houdt er een Spartiaansche leefwijze op na, woont in een vervallen huis te Dremala (Ulster) en heeft sinds lang nachthemd en pyjama's afgeworen, daar er volgens hem 't niet beters bestaat dan in een huis, waar wiec wied en weer vrijen toegang hebben, geheel ongekleed den nacht door te strengen. De enige uitkomst van den heer Smith bestaat uit 't shilling per week onder spesioneen, welk bedrag voor zijn sober levenswijze meer dan voldoende is. Het gehelem om oud te worden, ligt voor Smith in een laot huwelijc. Ik ben getrouw, verleid hij doe. ik 63 jar oud was en had een gelukkig gezin. Het is echter zeer moeilijk een vrouw tevreden stellen en ik geef daarom dezen goede raad : laat haar doen en laten wat ze wil, want het eind van het lieue is toch, dat zijhaar zo doordrift.

Smith staat doot voor negen uur op en getrunkt voor zijn ontbijt een bord haversoep of wat gekookte aardappelen en soutas een kop thee. Voorts raad hij water te drinken, wat de doster uit 't huis houdt. Het gezondheidsmidje bij uitneemheid is volgens Smith rum. In zijn goede tijd genoot hij op dat gebied een zeker beroemdheid, daar hij naar men beweerde, meer rum kon verschaffen dan tien andere personen samen.

Maar helaas voegde Smith hieraan toe, dat mijn passioen ga hien, een fleschje stout, want ik heb geen geid meer voor den druk. Hij moet zich na tevreden stellen met zijn pup, die een trouw vriend is geworden, als de eenzaamheid.

Als jongen van 14 jaar heeft Smith dienst willen nemen in het leger van Wellington, doch hij werd wegens zijn jeugd geweigerd.

Het heeft dus maar een weinig geschied of wij hadden den enigen nog levenden veteraan van den slag van Waterloo, kunnen huldigen. Soldaat zou hij echter worden. Als vrijwilliger streefde hij aan de zude der Fransen in den Krim oorlog. Over den moderne tijd is Smith slecht te spreken. Het schijnt mij dat ik onder gekke woond.

Zie eens hoe de vrouwen zich kleden.

Als jeugd zulke korte rokken hadden gedragen, nad men ze gesteegd. Ik ben bijna blij, dat ik niet meer den huwbaren leeftijd heb, want niet meer van blanke vrouwtjes modernen kleding.

Maak geen kleren bang !

De grissard besluit zijn wijze lessen met de verstanding, niet zoo haastig en

zenuwachtig gejaagd te leven. Als rond-

reizend mensch rammer heeft hij voor

den mensch reden.